

GELENEKSEL TÜRK EVİ ve RENK KULLANIMI

THE TRADITIONAL TURKISH HOUSE AND THE USE OF COLOR

Yrd. Doç. Dr. Mine BARAN

mbaran@dicle.edu.tr

Dicle Üniversitesi Müh.ve Mim. Fakültesi Mimarlık Bölümü

Yrd. Doç. Dr. Mücahit YILDIRIM

yildirim@dicle.edu.tr

Öz

Bir mekan ya da yapı tasarımında renk ögesi tasarımı etkileyen önemli etkenlerden biridir. Renk, insanlar üzerinde farklı algılamalara sebep olmasının yanında, yaşanan mekanlarda kullanılan renkler, orada yaşayanların; kültürünün, gelenek ve göreneklerinin de bir aynası olmuştur.

Tarih boyunca Anadolu'da yaşayan Türkler, yaşadığı bölgenin coğrafyası ve kültürlerine göre konutlar üretmişlerdir. Tarihten günümüze gelen bu konutlarda, bulunduğu coğrafyadaki malzeme ve iklime bağlı olarak, yapım teknolojisi ve kullanılan malzeme farklılaşırken, kültür etkileşiminden dolayı, plan kurgularındaki benzerlikler göze çarpmaktadır.

Bu çalışmada, Anadolu'da bulunan Türk Evi mimari oluşumları ile ilgili genel bilgiler anlatılmıştır. Bu bilgiler ışığında Anadolu'nun çeşitli bölgelerinde bulunan Türk Evindeki renk kullanımı ile ilgili örnekler verilerek, tarihsel süreç içerisinde yapım teknolojisi ve malzemenin de değişimi ile oluşan farklılaşma incelenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Türk Evi, renk,

Abstract

The color factor is among the affective parameters in the design of a space or a structure. Nearby the different perceptions on the human being the color used in the space, it is the reflection of the culture and the traditions of the users as well.

In the history, the Turks live in Anatolia; have produced houses compatible to the geography and the culture of the site. In these houses, which are coming from past to the contemporary life, there are resemblances related with the culture in the plan organization, even there are varieties in the material and construction styles.

In this paper the information related with the formation of Turkish House in Anatolia is explained. In the enlightening of this information, the samples are given related with the use of the color in the different sites of Anatolia, and the varieties are examined during the history due to the alternation of construction style and material used.

Key Words: Traditional Turkish House, color

1. Rengin Tanımı

Günümüze kadar pek çok sanatçı, bilim adamı ve kuruluş renk ile ilgili dizgeler kurmayı denemiş ve rengi bu amaçla bileşenlerine ayırmaya çalışmıştır. Bunlardan bir bölümü yalnızca renkli yüzeyler ile ilgilenmiş, bir bölümü ise daha kapsamlı bir yaklaşımla,

renği bir algılama ögesi ya da ışık uyarıları biçiminde ele almış ve yüzey renkleri ayrımını yapmışlardır.

Isaac Newton, beyaz ışık üzerinde gerçekleştirdiği bir dizi deney sonucunda, beyaz ışığı bir prizma aracılığıyla bileşenlerine ayırarak, kırmızıdan mora uzanan bir tayf oluşturmuş ve bunları ikinci bir prizma aracılığıyla birleştirerek yeniden beyaz ışık elde etmiştir (1666). Ayrıca yedi temel rengi belirleyip adlandıran da Newton'dur (Ünver, 2004).

Ostwald'ın kendi adıyla anılan renk dizgesi oldukça önemli ve gelişmiş bir dizgedir. Ostwald, renk konusundaki çalışmalarından ötürü, renk kuramcısı olarak adı akılda tutulması gereken biridir. Bununla birlikte, Ostwald gibi, renk konusunu üç boyutlu olarak ele alan Munsell'in dizgesi daha gelişmiş olup, bugün ve yakın gelecek için belirli bir geçerliliği de bulunmaktadır (Ünver, 2004).

Munsell Renk Dizgesi, 1905 yılında Amerikalı A.H.Munsell (1858-1918) tarafından geliştirilmiştir. Bu dizgede, herhangi bir renk; tür (hue), değer (value), doymuşluk (chroma) terimleri ile açıklanan üç bileşeni ile tanımlanır. Bu dizgede her bileşen kendi içinde yaklaşık olarak eşit algılama adımı ile ondalık sayı sistemine uygun olarak derecelendirilmiştir.

Munsell Renk Dizgesinde tür; bir rengi ötekilerden ayırt eden niteliktir (sarı, mavi, yeşil gibi). Tür çemberi önce beşe, sonra ona, daha sonra yüze bölünmüştür. Çember üzerinde "kırmızı, sarı, yeşil, mavi, mor" eşit uzaklıklara, yani çemberi beş eşit parçaya bölecek biçimde yerleştirilmiştir. Bunların karışımı olan sarı-kırmızı, mavi-yeşil, mor-mavi ve kırmızı-mor çemberi on eşit parçayı bölecek biçimde aralara yerleştirilmiştir. Tür çemberindeki on eşit bölge, bu bölgenin her biri tekrar on eşit parçaya bölünerek yüz parça elde edilmiş ve ondalık sayı sistemi kurulmuştur. İnsanlar 0,5 tür adımı ile renkleri ayırt edebilirler. Türler birden yüze kadar numaralandırılmış ve ondalık sayı sistemi kullanıldığından 3,75 R (kırmızı) şeklinde gösterilir. Grilerin tür numarası yoktur, "N" ile belirtilir (Ünver, 2004).

Munsell Renk Dizgesi ile yaklaşık 300 000 renk tanımlayabilmektedir (10 000 000 renk görmekte). Simgeleme tür-değer/doymuşluk şeklinde gösterilmektedir. (Sirel,1974).

2. Rengin Psikolojik Etkileri

Psikoloji insan ve çevresi arasındaki ilişkileri inceleyen bir bilimdir. Genel olarak bireyin iç ve dış çevresinden gelen etkilere gösterdiği tepkileri gözler, bunların nedenlerini

inceler. Tasarımın da konu ve kapsamı insan ve çevresi olduğundan, amacı insan için daha iyi bir çevre kurmak olan tasarımcının psikolojinin verilerinden yararlanması gerektiği oldukça açıktır(İskender,1995).

Psikolojik açıdan değerlendirdiğimizde değişik renklerin insanlar üzerinde kuvvetli duygusal etkiler bıraktığını görebiliriz. Renkler, psikolojik algı özelliklerine göre de sıcak ve soğuk olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Sıcak renkler güneş ışığının prizmadan geçirildiğinde ortaya çıkan, renk grubu içinde kırmızıya doğru giden renklerdir. Bunlar kırmızı, turuncu, kırmızımsı sarılardır. Soğuk renkler ise renk skalasında maviye doğru giden, maviye yaklaşan renklerdir. Bunlar ise maviler, yeşiller, yeşilimsi sarılardır. Kişisel faktörlerin, kişiliğin ve yaşın renk tercihinde önemli bir etkisi vardır.

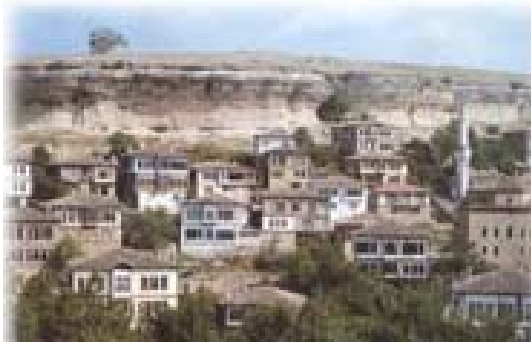
Renk duyarlılığı, normal renk görüşü olan insanlar arasında bile değişebilir. Bazen de bu, kişinin içinde bulunduğu fiziksel koşullara göre farklılaşır. İnsan genelde olumlu bulunduğu bir rengi, kendini iyi hissetmediğinde aynı şekilde olumlu bulmayabilir veya bir rengi az miktarda kullanıldığında sevip, çok geniş alanlarda kullanıldığında ise, hoşlanmayabilir. Dolayısıyla mekanlarda renk kullanımı ancak değerlendirmelerle değil, uzun süreli gözlem ve değerlendirmelerle belirlenmelidir (Özbudak, 2003).

Renkler içerdikleri düşük ya da yüksek titreşimli enerjileriyle insan psikolojisi üzerinde etkili olmaktadır. İnsanın duygusal, zihinsel ve fiziksel dünyasını derinden etkileme gücüne sahiptirler. Renk, psiko-sosyal gereksinimlerin sağlanmasında da etkili olmaktadır. Bazı renkler, iç daraltıcı, sıkıcı bulunduğu gibi bazı renkler ise insan üzerinde bir ferahlık, genişlik duygusu yaratmaktadır. Bu özellikleriyle renkler, uyarıcı oldukları kadar çöküntü yaratıcı, yapıcı, yıkıcı, itici ya da çekici olabilmektedirler. Ayrıca renkler sayesinde bir nesne daha yakın durduğu gibi olduğundan daha uzakta algılanabilmektedir. Dolayısıyla; renklerin kullanımı da insan gözünde yanılsama yaratmaktadır. Örneğin kırmızı renk küçük bir alanı kaplasa bile etrafında yer alacak diğer renkler arasında öne çıkmayı başarabilecektir. Bu da rengin sadece estetik bir özellik olarak kullanılmadığı aynı zamanda bir enerji duygulanımı yaratmak için kullanıldığını göstermektedir (Özbudak, 2003).Doğru ve duyarlı bir renk algılamasının önemli olduğu iç mekânlarda, mekânın tayfsal özellikleri bakımından özenle seçilmiş, ışıklarla aydınlatılması gerekmektedir.

3. Geleneksel Türk Evi ve Renk Kullanımı

3.1. Geleneksel Türk Evi Tanımı

Geleneksel mimari çevre, uzmanlaşmanın olmadığı, nesilden nesile geçmiş ortak estetik kalite yargısının hakim olduğu, tanıdık çevre içinde iyi yapılmış tüm nesnelere özelliklerini üzerinde toplayan, insan ve çevrenin karşılıklı etkileşimi sonucu ortaya çıkan bir çevredir. Geleneksel Türk evi, Türk sokağı ve mahallesinin meydana getirdiği Osmanlı-Türk şehri geçmiş kuşakların sosyal, ekonomik, etnik ve doğal öğelerle yoğrulması ile biçimlenmiştir (Resim 1-2).

Resim 1. Türk Evi Sokak Dokusu, Günay

Resim 2 Türk Evi Sokak Dokusu
evkultur.com

Türk şehri, mahalleler halinde, plansız, fakat doğal dokuyla tam bir uyum içinde gelişmiştir. Türk mahalleleri nadir olarak düzlük üzerine kurulmuşlardır. Topoğrafik durumları başka türlü yerleşmeye imkan vermeyen İç Anadolu şehirleri hariç, imkan oldukça mahalleler az veya tercihen fazlaca eğimli araziler üzerine kurulmuşlardır. Bunun sayesinde her çeşit suya akıntı olanağı sağlanmış, evlerin mümkün olduğu kadar çok ışık almalarına imkan verecek yönlendirmeler yapılmıştır. Böylelikle her evin ufkunun açık olması ve güneşten yararlanması da sağlanmıştır. Evler, genellikle sokağa dik çıkmalar yapmaktadır. Bu çıkmalar sokağın monotonluğunu yer yer kırarak bazen daha dar, bazen de daha geniş bir hale girmesini sağlamaktadır. Bu daralma ve genişlemeler eve sağlanan ışık miktarını değiştirmektedir. Dini inançlar yönünden kullanılan kafesler, zemin kat ve birinci katta farklı malzeme kullanımı ile meydana gelen ahenk, kapı ve pencere gibi açılmaların kendi aralarında ve binanın tümü ile olan oranı, yan yana duran evlerin yüksekliklerindeki farklılıklar, farklı seviyelerdeki çıkmalar Türk sokağına dinamizm kazandıran öğeler olmuşlardır (İskender,1995).

Geleneksel Türk evi odası biçimlenişinde etkili fiziksel faktörlerinden birisi de malzemedir. Geleneksel evlerin yapımında, çevre koşulları malzeme açısından etkili olmuş, zeminin örtüsü kullanılacak malzemeyi belirlemiştir. Ağacın hakim olduğu bölgelerde ahşap, taş yataklarının bulunduğu bölgelerde taş yapılar gelişmiş, buna bağlı olarak her malzeme kendi özelliklerine uygun bina tiplerinin oluşumunda etkili olmuştur. Türk odasının en önemli özelliği bir yaşama biçimi olarak çok amaçlı kullanılmasıdır. Her odada oturulur, çalışılır, yemek yenir, uyunur, yıkanılabilir (Resim 3–4). Burada en büyük etken eşyaların taşınır olmasıdır. Eşyalar, gerekli olduğu zaman ortaya getirilir, kullanıldıktan sonra tekrar yerlerine konur. Bu amaçla orta alan boş bırakılmıştır.

Resim 3–4. Türk Evinde Oda Kullanımı, Günay

Anadolu’da kerpiç, taş ve ahşap esas olmak üzere üç malzeme kullanılmış, bunlar tek başına veya değişik şekillerde bir araya gelerek farklı bölgelerde, yapı tiplerinin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Anadolu’nun tarih ve kültür dokusu ve bölgesel yapı geleneklerinin farklılıkları sonucunda Anadolu’da homojen bir yapı üslubu olmadığı söylenebilmektedir (Resim 5). D. Kuban’ın genel bir inceleme ile konut mimarisi bakımından Anadolu’yu şu bölgelere ayırdığını görmekteyiz;

Resim.5. Bölgelere Türk Evi ve Kullanılan Malzemeler, ahşapev.comtr

- Güney Doğu Anadolu'nun Kuzey Suriye ile ortak kültürünün ifadesi taş konut mimarisi,
- Erzurum'dan öteye Kuzey Doğu Anadolu'nun Güney Kafkasya ve Dağıstan ile akraba ahşap hatıllı taş mimarisi,
- Doğu Karadeniz bölgesinin karakteristik ahşap iskeletli ev mimarisi,
- Ege ve Akdeniz bölgesinin düz damlı kübik taş mimarisi,
- Orta Anadolu'nun özellikle Niğde ve Kayseri (eski Kapadokya) bölgesinin, kaynakta yine Kuzey Suriye ile buluşan taş mimarisi,
- Orta Anadolu'nun daha çok köy ve küçük kent ortamında kalan ve kökü Yeni Taş Çağına kadar uzanan kerpiç mimarisi,
- Esas yayılma alanı Anadolu'nun kıyıları ile orta yayla arasında bir ikinci çember gibi dolanan Sivas dolaylarından batıya ve İç Ege'den Torosların kuzey yamaçlarıdır. Diğer bölgelerde ve Balkanlarda görülen hımış tekniğinde, yani taşıyıcı sistemi ağaç, kerpiç dolgulu, zemin katı çokluk taş olan bir yapı tekniği ile inşa edilmiş olan konut mimarisidir (Naumann,1991)).

Türk evi, beş yüz yıl boyunca gelişmiş, yayılmış ve iklim, malzeme, topografya ve kültürel etkilerle bir takım tipler meydana getirmiş, buna rağmen ana hatlarıyla aynı kalmıştır. Sedat Hakkı Eldem'e göre Türk Evi farklı bölgesel gelişmeler göstermiştir (Eldem, 1984). Geleneksel Türk evi başlıca üç öğeden oluşmuştur: oda, eyvan (odalar arasındaki hacim), avlu

ya da bahçeye açılan galeri, ya da sofa. Bu ilkel şemada temel birim, çok işlevli oda ile ona bitişik hizmet alanıdır. Türk evine ait topolojiler de bu elemanların farklı birleşimlerine göre farklılıklar göstermektedir.

3.2. Geleneksel Türk Evinde Rengin Kullanımı

Her kültür kendi mimarlığını hazırlayan mimarlık tarihini araştırır ve öğrenir. Bunun belirlenmesi için kullanılacak en iyi ölçüt, o kültürün mimarlığını oluşturan bileşenleri göz önüne almaktır. Türk mimarlığını ele aldığımızda, bu mimarlığın önce Orta Asya'daki ilk örneklerden günümüze değin bir yapı geleneğinin devamı olduğunu görmekteyiz (Küçükerman, 1991).

Anadolu'daki Türk evi odalarında oluşturulan çevrenin çok ilginç öğelerinden birisi de “tepe pencereleridir”. Genellikle odanın kullanımındaki işlevlere bağlı olarak insan elinin yetişemediği yükseklikler, tepe pencerelerinin başlangıcıdır. Bu tutum, odanın üst çevresinin simgesel bir değere kavuşturulması ya da yine büyük özen gösterilerek oluşturulan kaplamasının, zenginleştirilmiş bir ışık olgusu içinde algılaması isteğine bağlanabilir. Bu açıdan, Türk evindeki odaların gerek ışıklandırma ve gerekse renklendirme yönünden oldukça güçlendirildiği görülmektedir (Küçükerman, 1991). Yapısal kuruluş açısından, camlı tepe pencere duvarın iç ve dış yüzünde bulunan ve genellikle alçıyla bağlanan iki cam yüzeyi olarak tasarlanmıştır. Dış yüzdeki cam çoğunlukla renksizdir ya da beyazdır. Böylece iç yüzdeki renkli yüzeyin uygun biçimde ışıklandırılmasına ve korunmasına yardımcı olur. İçtekiyse, çeşitli renk ve biçimdeki camlarla oluşturulmuştur. (Günay, 1999).

Anadolu'daki Türk evinin kuruluşundaki alt örtü kavramı, özellikle odaların düzenlenmesinde daha da ilginç sonuçların ortaya çıkmasını sağlamıştır. Çünkü bu alt örtü, odanın çevresel ilişkilerine bağlı olarak değişir, alçalır, yükselir, malzemesi değişir, önemi değişir. Ama bütün bunlar olurken yine de alt örtü olarak kalır. Onun üzerinde oturulur, yatılır, çalışılır, kısaca yaşanır. Alt örtünün oluşturulmasındaki ilginç çözümlerden birisi de, döşemeyi gerçekleştiren örtünün sedirleri de ortaya çıkarmasıdır (Resim 6-7).

Resim 6. Türk Evi Alt örtüsü, Sözen Resim-7 Türk Evi Alt Örtü ve Sedirler, Günay

Sedirlere çok gösterildiğinden, oluşturulmalarına da oldukça önem verilmiş, özel dokumalar kullanılmıştır (Resim 8). Bu dokumalar açık ve koyu kırmızı, mavi, sarı, yeşil kahverengi ve siyahtır (Küçükerman, 1991).

Resim 8. Türk Evi Odasından Bir Görünüm

Resim 9. Eski Anadolu Mimarlığı Günay cephe örneği, ahsapev.com.tr

Cephe renk özellikleri ve üslup açısından Türk mimarlığı;

- Eski Anadolu Mimarlığı ve cephe renkleri
- Osmanlı Mimarlığı ve cephe renkleri
- Cumhuriyet Dönemi Türk Mimarlığı ve cephe renkleri

olmak üzere üç ana bölüme ayrılabilir (Resim 9).

4.1. Eski Anadolu Mimarlığı ve Cephe Renkleri

Eski Anadolu'daki yapılar kerpiç ve taş duvarlardan yapılmıştır. Duvarlar, içten ve çoğu yapıda dıştan, neme karşı sıvanmıştır. Çatal Höyük'te, demir oksidi (kırmızı, kahverengi ve sarı toprak boya) bakır (acıık gök mavisi, malaşit yeşili), cıva oksidi (zincifre kırmızısı), hamatit kırmızısı, manganez moru ya da erguvan, gri için kurşun gibi madenlerden elde edilen çeşitli renkli boyalar kullanılıyordu. Fildişi ve beyaz renk deniz kumundan, siyah ise odun isinden elde edilmekteydi. Ayrıca, yer yer yapıların cephelerinde çeşitli duvar resimleri ve kabartmalarda yer almaktaydı (13). Eski Anadolu Mimarlığında, yapıların duvar dikmeleri ve kapı söveleri kırmızı renge boyanmaktaydı. Daha sonraları, gelişmelerle birlikte sıva kalınlaşmaya başlamış ve cephelerde beyaz renk kullanılmıştır (Kotran,1986).

4.2.Osmanlı Mimarlığı ve Cephe Renkleri

Osmanlı mimarlığı, ana ilke olarak “insanları etkileyecek güzellik duyguları, süsleme ve bezelemelerle sağlanabilir” ilkesini benimsemiştir ve bundan geniş ölçüde yararlanılmıştır. Süsleme içte ve dış cephede yapılmaktadır (Resim 10-11). Yapı örtüsü olan kubbeler, dış duvarlar renkli sırlı tuğla kullanılarak, çok ince bir biçimde bezenmiştir.. Doğal olarak cepheler, malzemenin kendi rengindeydi (Erciyes, 1995).

Resim 10-11 Osmanlı Mimarlığında Cephe, Günay

Osmanlı Mimarlığında Barok ya da Rokoko dönemlerinde, “insanlar eski yapılarını

yeni düşüncelere göre değiştirip kullanabilirler” ilkesiyle oluşmuştur. Daha önce kullanılmayan kıvrımlı, girintili çıkıntılı, yapı öğeleri, taşmalar, bitkisel süslemeler, yuvarlak minare altlıkları, süslü girişler bu dönemde, yalın ama etkileyici bir kubbe kurmaktan daha önemli olmuştur. Doğal taş ve mermerin yontulmasıyla yapılan bu süslemelerle, cephe bu doğal malzemelerin renginde oluşmaktaydı. Ayrıca Türk Mimarlığın en önde gelen süsleme sanatlarından biri de çini ile sırlı tuğla kullanılarak yapılan süslemelerdir.

Resim 12-13 Osmanlı Mimarlığında Tavan Süslemeleri, Sözen

Osmanlı Döneminde süslemelerin en yoğun olarak kullanıldığı yapı alanları tavanlardı. Osmanlıda özellikle yaldızlı, kırmızı, sarı ve yeşil renklerin kullanıldığı tavan göbekleri çok kullanılmıştır. Duvar ve cephelere göre çok yoğun olarak süslemenin bulunduğu tavanlar yapım sisteminin de değişimi ile birlikte, cumhuriyet dönemine doğru giderek sadeleşmeye başlamıştır. Küçük parçalar biçiminde hazırlanan çiniler kapladıkları yüzeyi bir pano gibi örterler. Bunların üstünde organik bitkisel ya da geometrik, yazı, hatta çeşitli renklerde somut figürlü resimler bulunmaktadır.

4.3.Cumhuriyet Dönemi Mimarlığı ve Cephe Renkleri

19. ve 20.yüzyıllar, mimarlıkta önemli değişmelerin olduğu dönemdir. Bu değişim yalnız Türk Mimarlığında değil, bütün öteki ülkelerin yapı sanatında yaşanan değişikliklerdir. Yeni mimarlık akımları, yeni yapım yöntemleri, yeni yapı gereçleri ortaya çıkmış, bunlar da yeni biçimlenmelere imkan tanımıştır. Demir, çelik, çimento, beton, cam, alüminyum, plastik gibi endüstri yön temleriyle üretilen çağdaş yapı gereçleri kullanılmaya başlanmış, tuğla ve ahşap gibi geleneksel gereçler, endüstriyel yöntemlerle üretilmiştir (Erciyes, 1995).

Cumhuriyetin kurulmasından sonra, işlevlere öncelik veren, yalın, akılcı ve ekonomik bir mimarlık yaratılmaya çalışılmıştır. Çağdaş yapı gereçleriyle, yapım yöntemlerinin kullanılması da bu düşünceleri desteklemiştir. Düz çatı, geniş pencere, çok katlı yüksek yapıların kullanılması mimarlığın dış görünüşünü değiştirmiştir. Cephede farklı renk türleri kullanılmamıştır. Beyaz, gri ve sarımsı gri rengi cephede kullanılan renklerdir (İskender, 1995).

Resim 14 Cumhuriyet Dönemi Cephede Renk Kullanımı, evkultur.com

Sonuç ve Değerlendirme

Odaların içleri özellikle tefriş elemanları ve süslemelerle son derece zengin bir görünüm kazanmıştır. Tepe pencereleri iklim kontrolü ve cephe zenginliği yanında ışığın kullanımı ve ışık kontrolü içinde önemli bir faktör olmuştur. Türk evinde önemli bir yere sahip alt örtü ve sedirler tüm yörelerde benzerlik gösterirken, cephelerde yapım malzemelerine göre süsleme ve kaplamalarda farklılıklar gözlenmiştir. Tavan süslemelerinde ise daha çok Osmanlının kurulup geliştiği Bursa, Çanakkale bölgelerinde Klasik Osmanlı süslemeleri yoğun bir şekilde görülürken, doğuya yaklaştıkça bu etkinin azaldığı görülmektedir. Yoğun renk ve süslemeler, gösterişli girişler, çiniler, malzeme ve ikliminde etkisiyle farklılaşmıştır.

Geçmişte yapılan bu konutlarda günümüz konutlarının aksine, renge önem verilmeye çalışılmış ve tasarımda önemli etkenlerden olmuşlardır. Değişik bölgelerdeki bu renk kullanımı ve tasarımı evlerin yapıldığı bölgeyi anlatan, iklim ve kültür etkileşiminde şekillenmiştir. Bu oluşum kimi bölgelerde boyama ve süsleme ile yapılırken taş yapıların

bulunduğu Güneydoğu Anadolu bölgesinde de uygun olarak malzemenin kendi rengi kullanılarak, beyaz derzler ve kabartmalar kullanılarak yapılmıştır.

Kaynakça

ERCIYES,İ. (1995).“Yapı Dış Yüzü Renklendirilmesine İlişkin Yaklaşımların İncelenmesi.”, YTÜ Fen Bilimleri Y.Lisans Tezi, İstanbul.

ELDEM,S.H., (1984). “Türk Evi Osmanlı Dönemi”, Cilt I., T.A.Ç. Vakfı, İstanbul.

GÜNAY, R., (1999). “Türk Ev Geleneği Ve Safranbolu Evleri”, YEM Yayınları, İstanbul.

İSKENDER, B. (1995). “Geleneksel Türk Evinde Işık.”, İTÜ Fen Bilimleri Mimarlık Y.Lisans Tezi, İstanbul.

KORTAN, E., (1986).“XX.yy Mimarlığına Estetik Bir Bakış.” İstanbul.

KUBAN, D., (1975). “Türk Evi Geleneği Üzerine Gözlemler.”, Sanat Tarihimizin Sorunları, Çağdaş Yayınları, İstanbul

KÜÇÜLERMAN, Ö. (1991).“Kendi Mekan Arayışı İçinde Türk Evi.”, Türkiye Turing Otomobil Kurumu, İstanbul.

NAUMANN, R., (1991). “Eski Anadolu Mimarlığı.”İstanbul.

ÖZBUDAK;B.Y., Gümüş,B., ÇETİN, F.D., 2003. “İç Mekanın Aydınlatılmasında Renk ve Aydınlatma Sistem İlişkisi.”, II. Ulusal Aydınlatma Sempozyumu, Diyarbakır.

SİREL, Ş., (1974).“Mimarlık ve Kuramsal Renk Bilgisi.”, İ.D.M.M.A. Basımevi, İstanbul.

SÖZEN, Metin, (2001) Türklerde Ev Kültürü, Türk Hava Yolları, İstanbul

ÜNVER, R., (2004).“Mekanda Renk Ders Notları.”, YTÜ Mimarlık Bölümü, İstanbul.

www.ahsapev.com.tr/Mimari_anadolu_evleri.asp

www.evkultur.com/evler/evler/marmaraevleri/marmaraevleri.htm